

Te besluiten om:

1. De jaarstukken 2024 en de jaarrekening in één oogopslag 2024 van de gemeente Doetinchem vast te stellen.
2. Van het resultaat (€ 11.691.000) van de jaarstukken 2024:
 - a. € 2.473.000 te bestemmen voor besteding in 2025 via de bestemmingsreserve doorgeschoven activiteiten.
 - b. € 1.567.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling.
 - c. € 741.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve crisisherstelfonds.
 - d. € 68.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserve spaarverlof.
 - e. € 100.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve volkshuisvestingsfonds.
 - f. € 490.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve werkgelegenheid.
 - g. € 247.000 toe te voegen aan de voorziening afvalverwerking.
 - h. € 6.141.000 toe te voegen aan de algemene reserve.
3. Van de lopende investeringen een bedrag van € 39.760.000 over te hevelen naar 2025 en hiertoe de 6^e begrotingswijziging van 2025 vast te stellen.
4. Aan de bestemmingsreserve Doorgeschoven activiteiten € 2.473.000 te onttrekken en deze ten gunste van de taakvelden te brengen.
5. Aan de bestemmingsreserve Crisisherstelfonds € 13.189.000 te onttrekken en deze ten gunste van de algemene reserve te brengen.
6. Overeenkomstig de beslispunten 4 en 5 de 10^e begrotingswijziging 2025 vast te stellen.

Inleiding

Op grond van artikel 197 van de Gemeentewet legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af in het jaarverslag en de jaarrekening (samen: jaarstukken) over de realisatie van de door de gemeenteraad in de begroting vastgestelde beleidsvoornemens. Uw raad beoordeelt op grond van de jaarstukken of het college in overeenstemming met de in de begroting gestelde kaders heeft geopereerd. Ook dienen de jaarstukken (mede) ter beoordeling van de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beheer en beleid. In de verantwoording geeft het college aan: wat de gemeente voor Doetinchem heeft bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat het heeft gekost (lasten en baten). De inrichting van de jaarstukken sluit aan bij de programma-indeling van de begroting. Door vaststelling van de jaarstukken 2024 ontlast uw raad op grond van artikel 199 van de Gemeentewet de leden van het college ten aanzien van het daarin verantwoorde financieel beheer.

Met dit voorstel vragen wij uw raad de jaarstukken 2024 en de jaarrekening in één oogopslag 2024 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Uw raad is bevoegd om de jaarstukken 2024 vast te stellen.

Volgens artikel 198 van de Gemeentewet stelt de raad de jaarrekening en het jaarverslag vast in het jaar volgend op het begrotingsjaar. De jaarrekening betreft alle baten en lasten van de gemeente. De Gemeentewet verplicht de gemeente om ieder jaar uiterlijk op 15 juli de door de gemeenteraad vastgestelde jaarstukken aan te bieden aan de provincie.

1.2. De rechtmatigheidsverantwoording is vanaf 2023 onderdeel van de jaarrekening.

Op basis van de Gemeentewet neemt de gemeente een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Het college legt hierin verantwoording af over de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur over het boekjaar 2024. Het college toetst op basis van de interne controle werkzaamheden aan drie criteria:

- Begrotingscriterium – passen de uitgaven binnen de door de raad geautoriseerde begroting?
- Voorwaardencriterium – is er gehandeld in overeenstemming met de geldende regelgeving?
- Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium – zijn voldoende waarborgen getroffen om M&O van gemeentelijke regelingen door derden te voorkomen?

Uit de uitgevoerde interne controles blijkt dat ten aanzien van de rechtmatigheid de niet rechtmatig verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties hoger zijn (€ 12.965.000) dan de daarvoor gestelde grens (€ 9.892.600). Ondanks dat de bevindingen niet binnen de afgesproken rapportagegrens zijn gebleven, is een groot deel van deze begrotingsafwijkingen (€ 11.079.000) echter wel conform artikel 12, lid 4 a en d van onze financiële verordening acceptabel. Het betreffen:

- afwijkingen in relatie tot subsidies en SiSa regelingen waar direct gerelateerde baten tegenover staan;
- autonome afwijkingen over de jaarschijven heen in de grondexploitatie die ontstaan door fasering.

De niet acceptabele afwijkingen (€ 1.886.000) betreffen hoofzakelijk inkopen, die niet voldoen aan het voorwaardencriterium. De rechtmatigheidsverantwoording vindt u op pagina 192 van de jaarrekening. In de paragraaf bedrijfsvoering zijn de afwijkingen nader toegelicht en hebben wij beschreven welke acties wij ondernemen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Wij zetten volop in op de rechtmatigheid. Op basis van de bevindingen wordt met de budgethouders in gesprek gegaan over de afwijkingen en hoe deze afwijkingen voor de toekomst voorkomen kunnen worden. Wanneer we de acceptabele begrotingsafwijkingen willen voorkomen, dan zullen ook tussentijds de financiële effecten van de grondexploitatie geanalyseerd en verwerkt moeten worden. Dit vergt inzet van op dit moment niet voorhanden zijnde capaciteit. Wat betreft de aanbestedingsrechtmatigheid wordt actief ingezet op het te allen tijde volgen van het juiste inkooptraject en wordt op dit moment een analyse gemaakt van een aantal specifieke softwarecontracten om te bekijken wat de mogelijkheden zijn om de rechtmatigheid verder te verbeteren.

De accountant geeft in haar verklaring uitsluitend nog een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. Ze maakt hierin één uitzondering met betrekking tot de specifieke uitkeringen. In haar controleverklaring geeft de accountant een expliciet rechtmatigheidsoordeel over de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen (als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet). Op het moment van opstellen van dit raadsvoorstel is de accountant nog bezig met de laatste controles. Tot op heden zijn er geen aanwijzingen dat de accountant geen goedkeurende verklaring gaat afgeven.

2.1a In de jaarrekening worden enkele bestemmingsvoorstellen gedaan.

Bij de jaarrekening blijkt ieder jaar dat er omstandigheden zijn waardoor budgetten niet volledig zijn benut. Deze middelen zijn vaak in het volgende jaar nog wel nodig om de vastgestelde beleidsdoelstellingen te realiseren. De 'onderbestedingen' die niet verrekend worden met specifiek daartoe ingestelde bestemmingsreserves, worden in principe toegevoegd aan de algemene reserve. Om te voorkomen dat de gewenste doelstellingen niet alsnog kunnen worden behaald in een volgend jaar, worden bestemmingsvoorstellen gedaan. Wij stellen u dan ook voor om de middelen (voor een bedrag van € 2.473.000) opnieuw beschikbaar te stellen in 2025, door dit bedrag toe te voegen aan de bestemmingsreserve doorgeschoven activiteiten. Als uw raad er niet mee instemt om de genoemde middelen te bestemmen voor activiteiten in 2025, dan worden deze middelen alsnog ten gunste van de algemene reserve gebracht.

2.1b In de jaarrekening wordt voorgesteld om € 1.567.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling.

Bij de grondexploitaties woningbouw geeft de tussentijdse winstneming en mutaties op de verliesvoorziening per saldo een positief resultaat van € 1.567.000. Bij diverse grondexploitaties hebben tussentijdse winstnemingen plaatsgevonden (Heelweg € 80.000 V, Heideslag € 1.679.000 V, Wijnbergen de Kwekerij € 295.000 V) en Wehl Fokkenkamp € 1.000. Verder is er een verlaging van de voorziening Lookwartier (€ 59.000 V), een verhoging van de voorziening Iseldoks (€ 488.000 N) en is een nieuwe verliesvoorziening gevormd voor Augustinuspark € 58.000 N).

Volgens de dotatie van de bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling wordt het resultaat uit de grondexploitaties, mits het totale gemeentelijke rekeningresultaat positief is en de maximale hoogte van de bestemmingsreserve nog niet is bereikt, toegevoegd aan de bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling.

2.1c In de jaarrekening wordt voorgesteld om € 741.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve crisisherstelfonds.

Volgens de bestendige gedragslijn wordt het voordeel van de opvang van de ontheemden uit Oekraïne toegevoegd aan de bestemmingsreserve crisisherstelfonds.

2.1d In de jaarrekening wordt voorgesteld om € 68.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserve spaarverlof.

Vanaf 1 januari 2022 kan gebruik worden gemaakt van verlofsparen. Bovenwettelijk verlof kan worden aangemerkt als spaarverlof. Voor deze 'verlofverplichting' is een bestemmingsreserve spaarverlof gevormd. De hoogte van de aan te houden bestemmingsreserve wordt jaarlijks bij de jaarrekening op basis van het uitstaande bovenwettelijk verlofuren geactualiseerd. Gebleken is dat per ultimo 2024 de reserve kan worden verlaagd met € 68.000.

2.1e In de jaarrekening wordt voorgesteld om € 100.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve volkshuisvestingsfonds.

Om de Volkshuisvestingsfondsmiddelen te kunnen verkrijgen, was een cofinanciering nodig. Bij de eerste bestuurlijke monitor 2023 is daarom een bestemmingsreserve gevormd ter grootte van de gemeentelijke cofinanciering ad € 900.000. In de begroting 2024 is vastgelegd om vanaf 2024 jaarlijks € 100.000 bij te dragen aan het fonds vanuit deze reserve. Deze cofinanciering blijft dus langjarig (tot en met 2033) nodig om uitgave van de verkregen middelen ook te kunnen verantwoorden. Start uitvoering van het project heeft vertraging opgelopen onder andere doordat er strengere regelgeving is rondom flora en fauna.

2.1f In de jaarrekening wordt voorgesteld om € 490.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve werkgelegenheid.

In de meicirculaire 2024 is € 136.000 voor de Arbeidsmarktregio toegekend voor het project 'Regionale verbinders statushouders aan het werk'. Daarnaast is in de decembercirculaire 2024 € 354.000 voor de Arbeidsmarktregio toegekend voor de regionale pilot 'Snelle start voor asielzoekers'. Via de resultaatbestemming worden deze middelen toegevoegd aan de bestemmingsreserve werkgelegenheid. De beschikbare middelen worden ingezet voor de toekomstige uitgaven voor bovengenoemde projecten.

2.1g In de jaarrekening wordt voorgesteld om € 247.000 toe te voegen aan de voorziening afvalverwerking.

Naar aanleiding van de evaluatie samenwerking gD-BUHA is besloten om afwijkingen bij kostendekkende producten, als gevolg van autonome ontwikkelingen, te verrekenen met de daarvoor gevormde egalatievoorziening bij de gemeente. Bij het product afval is ten gevolge van een verhoogde papieropbrengst uit het verleden een dividenduitkering aan de gemeente uitgekeerd, volgens het aandeelhoudersbesluit. In de jaarrekening wordt voorgesteld om € 247.000 toe te voegen aan de voorziening afvalverwerking.

2.1h In de jaarrekening wordt voorgesteld om € 6.141.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Het resterende resultaat 2024 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

3.1 Dit bedrag is nodig om de niet afgesloten investeringen uit te kunnen voeren.

Het gaat hier om lopende investeringen die per 31-12-2024 nog niet zijn afgerond en doorlopen in begrotingsjaar 2025 en eventueel volgende jaren. Uw raad heeft het krediet in een eerder stadium vastgesteld voor deze lopende investeringen.

4.1 Het college kan door de onttrekking aan de bestemmingsreserve doorgeschoven activiteiten over de budgetten beschikken.

In de Eindwijziging 2024 zijn niet bestede budgetten overgeheveld aan de bestemmingsreserve doorgeschoven activiteiten. In deze jaarrekening zijn enerzijds correcties doorgevoerd ten opzichte van de bij de eindwijziging overgehevelde budgetten, maar worden ook voorstellen gedaan voor nieuwe overhevelingen. Wij stellen u voor om al deze aan de reserve doorgeschoven activiteiten toegevoegde budgetten weer te onttrekken aan de reserve. Per saldo wordt € 2.473.000 aan de reserve doorgeschoven activiteiten onttrokken en weer toegevoegd aan de diverse beleidsvelden. De organisatie kan hierdoor in 2025 direct beschikken over de budgetten in de juiste omvang.

5.1 Door de onttrekking aan de bestemmingsreserve Crisisherstelfonds en het toevoegen van deze middelen aan de algemene reserve neemt de omvang van de algemene reserve toe en verbetert het weerstandsvermogen.

In de Perspectiefnota 2026 is teruggekomen op de op pagina 27 van de Begroting 2025 geschetste afweging op welke wijze met de reserve Crisisherstelfonds moet worden omgegaan. Ondanks de geopolitieke ontwikkelingen zijn er de afgelopen periode vooral middelen toegevoegd aan de reserve en nauwelijks middelen aan de reserve onttrokken. Behoudens de begrote onttrekking in 2025 van € 681.000 ter dekking van het incidentele tekort in het sociaal domein wordt er geen verder beroep verwacht op middelen uit deze reserve. Voorgesteld wordt dan ook om het niet benodigde deel van deze reserve ad € 13.189.000 vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve. Dit biedt voor de begroting 2026 de mogelijkheid tot de inzet van een groter surplus bij onvoldoende structurele ruimte.

6.1 Op basis van het budgetrecht is uw raad hiertoe bevoegd.

Uw raad is bevoegd tot het vaststellen van de begrotingswijziging (6 en 10).

Financiën

Het resultaat 2024 bedraagt € 11.691.000. Er wordt een bedrag van € 6.141.000 toegevoegd aan de algemene reserve. Dit heeft een positief effect op de gemeentelijke financiële positie. De algemene reserve per 31-12-2024 inclusief jaarrekeningresultaat 2024 bedraagt € 42.372.000. (In deze stand is geen rekening gehouden met de mutaties in de algemene reserve in 2025 en de in beslispunt 5 opgenomen toevoeging. Het betreft de stand van de algemene reserve bij de eindwijziging 2024 + het rekeningresultaat 2024).

Kanttekeningen

1.1 Wat als uw raad niet instemt met de jaarstukken 2024?

Dan verleent uw raad geen decharge aan het college voor het gevoerde beleid en beheer over 2024.

1.2 De verantwoordingsgrenzen voor de rechtmatigheid worden in 2025 aangepast.

Voor deze jaarrekening is de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid nog vastgesteld op 3% inclusief toevoegingen aan reserves. Het ministerie van binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 21 maart 2025 besloten dat de verantwoordingsgrens maximaal 2% mag bedragen van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves. Dit betekent een strengere norm waar we aan moeten voldoen.

2.1a (Een deel van) de bestemmingsreserve doorgeschoven activiteiten (€ 2.473.000) kan ook toegevoegd worden aan de algemene reserve.

Dit is mogelijk in plaats van deze middelen beschikbaar te houden voor het realiseren van vastgestelde beleidsdoelstellingen, maar dan zijn er onvoldoende middelen om de gewenste activiteiten af te ronden/te realiseren.

Vervolg

Op het moment van opstellen van dit raadsvoorstel is de accountant nog bezig met de laatste controles. Tot op heden zijn er geen aanwijzingen dat de accountant geen goedkeurende verklaring gaat afgeven. Na verwachting zal de accountant haar verklaring voor de behandeling in de gemeenteraad afgeven en dan zal deze toegevoegd worden aan de stukken.

In de Gemeentewet is bepaald dat de gemeente vóór 15 juli de jaarstukken, controleverklaring en verslag van bevindingen van de accountant inlevert bij de provincie. Na vaststelling van de jaarstukken 2024 door uw raad op 26 juni 2024, worden deze stukken met het vaststellingsbesluit namens het college ambtelijk naar de provincie Gelderland gestuurd.

Bijlagen

1. Jaarstukken 2024 gemeente Doetinchem.
2. Jaarrekening 2024 in één oogopslag.

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris, De burgemeester,

mr. G.A. Karssenberg

mr. M. Boumans MBA MPM